C/2025/3795

17.9.2025

P9_TA(2024)0374

2024. aasta üldeelarve paranduseelarve projekt nr 1: mitmeaastase finantsraamistiku muutmisest tingitud muudatused 2024. aasta eelarves

Euroopa Parlamendi 25. aprilli 2024. aasta resolutsioon, mis käsitleb nõukogu seisukohta 2024. aasta üldeelarve paranduseelarve projekti nr 1 kohta: mitmeaastase finantsraamistiku muutmisest tingitud muudatused 2024. aasta eelarves (07432/2024 – C9-0048/2024 – 2024/0056(BUD))

(C/2025/3795)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 314,

— võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a,

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrust (EL, Euratom) 2018/1046 (mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012) ([1]), eriti selle artiklit 44,

— võttes arvesse Euroopa Liidu 2024. aasta üldeelarvet, mis võeti lõplikult vastu 22. novembril 2023. aastal ([2]),

— võttes arvesse nõukogu 29. veebruari 2024. aasta määrust (EL, Euratom) 2024/765, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 ([3]),

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. veebruari 2024. aasta määrust (EL) 2024/792, millega luuakse Ukraina rahastu ([4]),

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. veebruari 2024. aasta määrust (EL) 2024/795, millega luuakse Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvorm (STEP) ja muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ ning määrusi (EL) 2021/1058, (EL) 2021/1056, (EL) 2021/1057, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 223/2014, (EL) 2021/1060, (EL) 2021/523, (EL) 2021/695, (EL) 2021/697 ja (EL) 2021/241 ([5]),

— võttes arvesse nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (edaspidi „mitmeaastase finantsraamistiku määrus“) ([6]),

— võttes arvesse 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava ([7]),

— võttes arvesse nõukogu 14. detsembri 2020. aasta otsust (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2014/335/EL, Euratom ([8]),

— võttes arvesse 8. novembri 2023. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Lääne-Balkani riikide reformi- ja kasvurahastu (COM(2023)0692),

— võttes arvesse oma 27. veebruari 2024. aasta resolutsiooni, mis käsitleb nõukogu määruse eelnõu, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 ([9]),

([1]) ELT L 193, 30.7.2018, lk 1.
([2]) ELT L, 2024/207, 22.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.
([3]) ELT L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj.
([4]) ELT L, 2024/792, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj.
([5]) ELT L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj.
([6]) ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 11.
([7]) ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28.
([8]) ELT L 424, 15.12.2020, lk 1.
([9]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2024)0082.

— võttes arvesse paranduseelarve projekti nr 1/2024, mille komisjon võttis vastu 29. veebruaril 2024. aastal (COM(2024)0080),

— võttes arvesse 19. märtsil 2024. aastal vastu võetud ja 21. märtsil 2024. aastal Euroopa Parlamendile esitatud nõukogu seisukohta paranduseelarve projekti nr 1/2024 kohta (07432/2024 – C9-0048/2024),

— võttes arvesse kodukorra artikleid 94 ja 96,

— võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit (A9-0174/2024),

A. arvestades, et Euroopa Liidu 2024. aasta üldeelarvet käsitlevale kokkuleppele lisatud ühisavalduses kutsusid Euroopa Parlament ja nõukogu komisjoni üles esitama paranduseelarve ettepanekut niipea, kui mitmeaastase finantsraamistiku määruse muutmises kokku lepitakse, et viia 2024. aasta eelarve kooskõlla muudetud mitmeaastase finantsraamistiku määrusega, ning, võttes arvesse küsimuse kiireloomulisust, kohustusid omalt poolt paranduseelarve projekti põhjendamatu viivituseta kaaluma;

B. arvestades, et seetõttu keskendutakse paranduseelarve projektis nr 1/2024 sellele, et lisada 2024. aasta eelarvesse vajalikud muudatused, mis tulenevad hiljuti kokku lepitud mitmeaastase finantsraamistiku muutmisest; arvestades, et paranduseelarve projektiga nr 1/2024 suurendatakse kulusid 5 833,7 miljoni euro võrra kulukohustuste assigneeringute ja 4 143,6 miljoni euro võrra maksete assigneeringute osas;

C. arvestades, et lisaks mitmeaastase finantsraamistiku muutmisest tulenevatele muudatustele sisaldab paranduseelarve projekt nr 1/2024 ka muudatusi programmi „Digitaalne Euroopa“ toetuskulude eelarveselgitustes, et sellest saaks katta hiljuti kokku lepitud tehisintellekti käsitleva õigusakti kohaselt loodava tehisintellektiameti jaoks vajalikud koosseisuväliste töötajatega seotud kulud;

1. väljendab heameelt paranduseelarve projekti nr 1/2024 üle, mis sisaldab parlamendi poolt eelarve lugemisel kavandatud olulisi täiendusi, mida ei olnud võimalik muudetud mitmeaastase finantsraamistiku määruse vastuvõtmisel tekkinud viivituste tõttu 2024. aasta eelarvesse lisada;

2. rõhutab, et paranduseelarve projekti nr 1/2024 vastuvõtmisega on liidu 2024. aasta eelarve eesmärgipärasem, paindlikum ja paremini varustatud, et tulla toime liidu ees seisvate probleemidega;

3. väljendab heameelt ettepaneku üle võtta äsja loodud Ukraina reservist kasutusele 4,8 miljardit eurot, et võimaldada Ukrainale toetuste maksmist; tuletab meelde, et laenude maksmine ei nõua paranduseelarvet ja seetõttu on liit Ukraina valitsust juba toetamas, et ta saaks säilitada esmatähtsad teenused; rõhutab, et toetus- ja laenupõhine rahaline toetus Ukraina rahastu kaudu aitab toetada seda riiki ja hoida põhiteenused toimivana, toetades Ukrainat ülesehitamise, taastamise, reformide ja liidu liikmesuse suunas liikumisel;

4. rõhutab, et paranduseelarve projektiga nr 1/2024 kehtestatud Ukraina rahastu eelarve liigendus aitab tagada, et eelarvepädevad institutsioonid saavad kulutusi nõuetekohaselt kontrollida; väljendab heameelt selle üle, et rahastusse on lisatud 2022. aastal Ukrainale antud makromajandusliku finantsabi intressitoetusmaksed, mis vähendab survet rubriigis 6 (Naabrus ja maailm), eelkõige naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ reservis;

5. tuletab meelde, et Ukrainale antava makromajandusliku finantsabi+ laenude intressitoetuse peavad katma liikmesriigid; peab kahetsusväärseks, et kolmes riigis ei ole rahalist toetust käsitlevat lepingut ikka veel sõlmitud; rõhutab, et 5 miljoni euro lisamine 2024. aasta eelarvesse oli esialgne, eeldades alternatiivset rahastamislahendust kooskõlas 2024. aasta eelarvekokkuleppele lisatud komisjoni ja parlamendi ühepoolsete avaldustega; loodab seetõttu, et tulevases 2024. aasta paranduseelarve projektis arvatakse 5 miljonit eurot asjaomaselt eelarverealt maha;

6. väljendab heameelt selle üle, et 2024. aastal suurendati Euroopa Kaitsefondi 376 miljoni euro võrra, mis tuleneb Euroopa strateegilise tehnoloogia platvormi (STEP) määrusest ([10]); märgib, et erinevalt STEPi ettepanekule lisatud finantsselgitusest leiab komisjon nüüd, et 2024. aastal ei ole täiendavaid maksete assigneeringuid vaja; kutsub komisjoni üles maksete assigneeringute vajadust tähelepanelikult jälgima;

([10]) COM(2023)0335.

7. märgib, et 5. märtsil 2024. aastal esitas komisjon ettepaneku luua uus kaitseprogramm – Euroopa kaitsetööstuse programm – ajavahemikuks 2025–2027, mis hõlmab 1,5 miljardi euro ümberpaigutamist Euroopa Arengufondist ehk täpselt STEPi raames kokku lepitud Euroopa Kaitsefondi vahendite suurendamise summat; kordab oma pikaajalist seisukohta, et uued poliitilised prioriteedid nõuavad uusi rahalisi vahendeid; nõuab, et Euroopa Arengufondile mitmeaastase finantsraamistiku ülejäänud ajaks eraldatud lisavahendeid kasutataks STEPi eesmärkide saavutamiseks, nagu kaasseadusandjad on kokku leppinud;

8. väljendab heameelt selle üle, et Lääne-Balkani riikidele eraldatakse täiendavalt 500 miljonit eurot, mis paigutatakse reservi tingimusel, et võetakse vastu kavandatud määrus, millega luuakse Lääne-Balkani riikide reformi- ja kasvurahastu; juhib tähelepanu sellele, et ei pea paranduseelarve projektis nr 1/2024 esitatud liigendust otstarbekohaseks, ning kavatseb koos nõukoguga vaadata liigenduse läbi 2025. aasta eelarvemenetluse osana, et tagada asjakohane poliitiline ja eelarvekontroll;

9. märgib, et 3,1 miljardist eurost, mis lepiti mitmeaastase finantsraamistiku muutmisel kokku rubriigi 6 assigneeringute suurendamiseks aastatel 2024–2027, on paranduseelarve projekti nr 1/2024 lisatud ainult 500 miljonit eurot; juhib lisaks tähelepanu sellele, et arvesse ei ole võetud selles rubriigis kavandatud vahendite ümberpaigutamisi; kordab oma nõudmist, et komisjon esitaks eelarvepädevatele institutsioonidele üksikasjaliku teabe selle kohta, kuidas ta kavatseb hallata kõiki mitmeaastase finantsraamistiku muutmisest tulenevaid programmide ja erivahendite muudatusi;

10. väljendab heameelt asjaolu üle, et tänu paranduseelarve projektis nr 1/2024 ette nähtud suuremale rahastamisele loodusõnnetuste ja muude hädaolukordade jaoks suudab liit reageerida kriisidele paremini; märgib, et paranduseelarve projektiga nr 1/2024 luuakse uued eelarveread kooskõlas otsusega jagada solidaarsus- ja hädaabireserv kaheks osaks – Euroopa solidaarsusreserv loodusõnnetuste ja rahvatervise hädaolukordade jaoks liidus ja läbirääkijariikides ning hädaabireserv hädaolukordadele kiirreageerimiseks liidus ja sellest väljaspool; on seisukohal, et uus struktuur muudab rahaliste vahendite haldamise lihtsamaks, ning tuletab meelde, kui oluline on taotluste kiire menetlemine Euroopa Liidu Solidaarsusfondi raames ja kahe reservi õigeaegne kasutuselevõtmine, et tagada vahendite kiire väljamaksmine;

11. tuletab meelde, et Ukraina rahastu ei hõlma Ukrainale antavat humanitaarabi, ning on täiesti veendunud, et olukorras, kus humanitaarabi eelarve on alahinnatud, jäävad vajadused kogu maailmas 2024. aastal suureks ja suurenevad tõenäoliselt veelgi; võttes arvesse eelarve täitmist viimastel aastatel, kutsub komisjoni üles humanitaarabi vajadust tähelepanelikult jälgima ja esitama eelarvepädevatele institutsioonidele õigeaegselt ettepanekuid vajalike meetmete kohta; tuletab sellega seoses meelde, et paindlikkusinstrumenti on mitmeaastase finantsraamistiku muutmise raames 2024. aastal suurendatud ligikaudu 500 miljoni euro võrra;

12. märgib, et Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (EGF) 2024. aasta eraldist vähendatakse kooskõlas muudetud mitmeaastase finantsraamistiku määrusega 33,8 miljoni euroni; kutsub komisjoni üles jälgima EGFi rakendamist ja nõuab, et kõik institutsioonid võtaksid kõik vajalikud meetmed, et tagada kõigi põhjendatud EGFi toetusetaotluste rahuldamine, et näidata liidu solidaarsust;

13. võtab teadmiseks eelarveselgituste muudatused, mis võimaldavad programmil „Digitaalne Euroopa“ rahastada hiljuti kokku lepitud tehisintellekti käsitleva õigusakti alusel loodud tehisintellektiameti lepinguliste töötajate värbamise kulusid; rõhutab, et selline kaudne lahendus on vajalik üksnes rubriigi 7 (Haldus) vahendite ebapiisavuse ja komisjoni enda kehtestatud stabiilse personalipoliitika tõttu ning selle tõttu, et nõukogu ei nõustunud halduskulutusi mitmeaastase finantsraamistiku muutmisel käsitlema; rõhutab, et uue ameti personalikulude sellisel viisil katmine on vastuvõetav üksnes ajutise lahendusena ega loo pretsedenti, et rubriigi 7 raames tuleb leida pikaajaline struktuuriline lahendus lisaks praegusele mitmeaastasele finantsraamistikule ning et rubriigi 7 kulutused tuleb kehtestada tasemel, mis tagab liidu tulemusliku ja tõhusa halduse;

14. tuletab meelde, et komisjon märkis oma teostatavust käsitlevas kirjas, milles hinnatakse parlamendi ja nõukogu vastavaid 2024. aasta eelarvet käsitlevaid lugemisi, et eelarveselgitused peaksid „üldjuhul [...] kajastama õiguslikku alust ja need tuleks läbi vaadata üksnes vajaduse korral, et kajastada muudatusi kohaldatavates õiguslikes alustes“ ning „ei tohiks teha ettepanekuid programmi üldiste ja konkreetsete eesmärkide või meetmete muutmiseks, mida ei ole alusaktides sõnaselgelt nimetatud“; ootab, võttes arvesse komisjoni ilmset paindlikkust programmi „Digitaalne Euroopa“ selgituste muutmisel, et võtta arvesse programmi rakendamisega mitteseotud koosseisuväliste töötajate töölevõtmist, et komisjon kohaldab eelarveselgitustes tehtavate muudatuste hindamisel, mille parlament või nõukogu võivad 2025. aasta eelarvemenetluse käigus välja pakkuda, samasugust paindlikkust;

15. kiidab nõukogu seisukoha paranduseelarve projekti nr 1/2024 kohta heaks;

16. teeb presidendile ülesandeks kuulutada paranduseelarve nr 1/2024 lõplikult vastuvõetuks ja korraldada selle avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas*;

17. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.